

אושגי יסוד ביהדות (דוגמאות למבחנים)
[מבחנים].
מערכת סריקה . -- [ח"מ] : [חמו"ל],
[ח"ש].

מחלקה ליהדות, סילבוס מס' 32702 תדפיסים
ממוחשבים (מאמרים)

מס' מערכת: 33366

עותקים: 1

התחלת הקובץ CTRL+PgUp

סוף הקובץ CTRL+PgDn

PgUp PgDn

חזרה Esc

אוניברסיטת בר-אילן
מדור בחינות

בס"ד

תמוז תשנ"ח

מבחן במושגי יסוד ביהדות

משך הבחינה - שעתיים
אין להשתמש בחומר עזר
יש לענות בכתב יד קריא וברור
אפשר להשתמש במילון

השבי על 8 מתוך 10 השאלות הבאות:
(שאלות נוספות לא תבדקנה)

חלק א'

1. תפילות וברכות:

הסברי את המושגים הבאים:
א. מנחה גדולה ב. תפילת הגשם ג. בורא נפשות ד. חצי קדיש.

2. שבת:

הסברי את המושגים הבאים:
א. שבת "פרשת החודש".
ב. מלאכה ג. מלווה מלכה. ג. עירוב חצרות.

3. כשרות

א. אלו דגים ואלו עופות מותרים באכילה?
ב. הגדרי את המושגים: 1. פרוה. 2. שו"ב. 3. טריפה.

אבלות

4. הסברי את המושג "אנינות" וכתבי את ההלכות הקשורות בו.

5. מצוות התלויות בארץ:

הסברי את המושגים הבאים:
א. עין טובה ב. מעשר עני ג. נטע רבעי ד. לקט, שכחה ופאה.

6. תשעה באב:

אלו חמש פורענויות אירעו במהלך היום הזה?

7. הסברי והדגמי את הכללים הבאים:

1. "תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם".
2. "כל המצוות עובר לעשייתן".

חלק ב' מתוך משנה תורה לרמב"ם:

8. "בית דין שגזרו גזרה או תקנו תקנה והנהיגו מנהג ופשט הדבר בכל ישראל, ועמד אחריהם בית-דין אחר ובקש לבטל דברים הראשונים ולעקור אותה התקנה ואותה הגזרה ואותו המנהג..." (שופטים, הלכות ממרים, פ"ב ח"ב):
א. האם יכולים לעשות זאת? ב. באלו תנאים?

9. "דחוייה היא שבת אצל סכנת נפשות כשאר כל מצוות" (זמנים, הלכות שבת, פ"ב), פרט/י הסברי והדגם/י.

10. א. מה דינו של מת שאין לו אבלים להתנחם? (שופטים, הלכות אבל, פ"ג ה"ד).
ב. באלו מקרים מותר לבטל מצוות "תלמוד תורה"?

ב ה צ ל ח ה !

מבחן במושגי יסוד ביהדות

משך הבחינה - שעתיים (לסטודנטים עולים חדשים תוספת חצי שעה)
אין להשתמש בחומר עזר
בסיום הבחינה יש לצרף את השאלון למחברת הבחינה.
השב/י על 8 מתוך 10 השאלות הבאות:

חלק א:

צ"ל

1. מצוות התלויות בארץ
הסביר/י את המושגים: א. "עין טובה" ב. עוללות ופארה" ג. אסור חדש
ד. חילול מעשרות.

2. תפילה וברכות
א. בתפילת שחרית מתעטפים תחילה בטלית ורק לאחר מכן מניחים תפילין. הסביר/י
מדוע?
ב. מדוע אין מניחים תפילין בשבתות ובימים טובים?

3. אבלות
הגדר/י את המושג "אנינות" ופרט/י את דיניו.

4. הגדר/י את המושגים
ביילה וטריפה (בבעלי חיים טהורים). "ברכת אילנות". "שנה רגילה".
תפילת "יום כיפור קטן".

5. שבת
א. הדלקת נרות שבת: כמה נרות מדליקים, ומדוע?
ב. הגדר/י את המושגים:
(1) שנים מקרא ואחד תרגום. (2) אב מלאכה. (3) תפילת "אב הרחמים".

6. "חשעה באב"
אלו חמש פורענויות אירעו במהלך היום הזה?
7. מי הם הפטורים "מפדיון הבן" (הכוונה לבן בכור לאביו ולאמו שנולד בלידה רגילה).

חלב ב' - מתוך משנה תורה לרמב"ם:

8. א. "במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים עומדים" כיצד מנמק זאת
הרמב"ם?
ב. למה מברכים על הבשמים במוצאי-שבת?

9. "בית-דין שגזרו גזרה או תקנו תקנה והנהיגו מנהג ופשט הדבר בכל ישראל, ועמד
אחריהם בית-דין אחר ובקש לבטל דברים הראשונים ולעקור אותה התקנה ואותה
הגזרה ואותו המנהג..." (רמב"ם שופטים הלכות ממרים פ"ב ה"ב).
א. האם יכולים לעשות זאת? ב. באלו תנאים?

10. "ואלו דברים שהאבל אסור בהם כל שלשים יום" (שופטים, הלכות אבל פ"ו, ה"ד).
א. מהם חמשת הדברים? ב. פרט/י והסביר/י כל אחד מהם.

אוניברסיטת בר-אילן

היחידה ללימודי יסוד ביהדות

ב"ה, סיוון תשנ"ד

מבחן במושגי יסוד ביהדות
משך הבחינה - שתיים (לתלמידים עולים חדשים תוספת חצי שעה)
אין להשתמש בחומר עזר
השב/י על 8 מתוך 10 השאלות הבאות:

חלק א':

1. הפרשת חלה:

- ממה מפרישים?
- איזה כמות חייבת בהפרשה?
- האם מותר להפריש חלה בשבת וביו"ט? נמק/י.

2. סוכה (כשרה):

- מהם התנאים לכשרותה של הסוכה? (התייחס/י לנקודות הבאות: מיקומה, בניית הדפנות והנחת סכך, מטפר הדפנות, גובה, טיב הסכך, וכו').

3. הסבר/י את המושגים:

- קדיש דרבנן.
- הפטק טהרה.
- אנינות.
- שלום זכר.

4. שבתות מיוחדות:

הסבר/י:

שבת "חזון", שבת "זכור", שבת "שובה", שבת "הגדול".

5. קריאת מגילה בציבור:

מתי קוראים בציבור ומדוע?

- מגילת קוהלת.
- מגילת שיר השירים.
- מגילת איכה.
- מגילת רות.

6. כשרות:

א. מה בין נבלה לטריפה (בבעלי חיים טהורים)?

ב. הסבר/י את המושגים: א. שו"ב.

ב. פרווה.

ג. יין נסך.

7. פורים משולש:

כאשר חג פורים הוא משולש:

מתי מקיימים את מצוות החג? (קריאת מגילה, משלוח מנות ומתנות לאביונים אמירת "על הניסים", קריאת התורה). נמק/י.

חלק ב' (מתוך משנה תורה לרמב"ם):

8. האם חייב אדם לכבד את בעל אמו (אע"פ שאינו אביו)? נמק/י.

9. "בית-דין שגזרו גזרה או תקנו תקנה והנהיגו מנהג ופשט הדבר בכל

ישראל, ועמד אחריהם בית-דין אחר ובקש לבטל דברים ראשונים

ולעקור אותה התקנה ואותה הגזרה ואותו המנהג..." (רמב"ם שופטים

הלכות ממרים פ"ב ה"ב).

באלו תנאים יכול בית דין לבטל גזירה או תקנה קודמת?

10. מי נקרא לפי הרמב"ם: א. מקדש את ה' ברבים.

ב. מחלל את ה'.

ומי מתחייב בנפשו?

3
אוניברסיטת בר-אילן
היחידה ללימודי יסוד ביהדות

ב"ה, כסלו תשנ"ד

מבחן במושגי יסוד ביהדות
משך הבחינה - שתיים (לתלמידים עולים חדשים תוספת חצי שעה)
אין להשתמש בחומר עזר

השב/י על 8 מתוך 10 השאלות הבאות:

חלק א':

1. א. השוכר בית שאין בו מזוזות על מי החובה לקבוע מזוזות? נמק/י
ב. "שבע מצוות בני נח" הסבר/י ופרט/י.

2. תפילות וברכות
הגדר/י את המושגים הבאים:
מנחה קטנה, ברכת המינים, ברכת החודש, יום כיפור קטן, תפילת הגשם.

3. מועד:
א. מה טעמה של תקיעת השופר בראש השנה?
ב. מנהג "כפרות":
(1) הסבר/י
(2) נמצא בין חכמינו שאסרו מנהג זה, מדוע?

4. א. מצוות סוכה באה להזכיר את יציאת מצרים - מדוע אם כן לא נקבעה מצוה זו בחודש ניסן?
ב. "כל המצוות - עובר לעשייתן" הסבר/י והבא/י יוצאים מן הכלל לכלל זה.

5. הסבר/י את המושגים:
עירוב תבשילין, מכה בפטיש, פרקי אבות, ברכת החודש.

6. א. אלו בניס בכורים פטורים מ"פדיון הבן".
ב. ה"כתובה" - "מטרתה להיות בלם למניעת גירושין" (הרב לאו עמ' 34 כיצד?)

7. א. הגדר/י את המושגים: נטע רבעי, חילול מעשרות, מעשר שני.
ב. האם מותר להפריש חלה בשבת או במועד? מדוע?

חלק ב' (מתוך משנה תורה לרמב"ם)

8. הגדר/י את המושגים: בין השמשות, מקדש את ה' ברבים, מחלל את השם.

9. "אי זהו מורא ואי זהו כיבוד הורים" (רמב"ם הלכות ממרים פ"ו ה"ג).

א. מה בין כיבוד למורא?
ב. הבא/י דוגמאות לכיבוד ולמורא.

10. "ואלו דברים שהאבל אסור בהם כל שלושים יום" (רמב"ם שופטים הלכות אבל ה"ו).

מנה ופרט 5 דברים שהאבל אסור בהם.

ב ה צ ל ח ה !

אוניברסיטת בר-אילן
היחידה ללימודי יסוד ביהדות

ב"ה, אלול תשנ"ג

מבחן במושגי יסוד ביהדות
משך הבחינה - שתיים (לתלמידים עולים חדשים תוספת חצי שעה)
אין להשתמש בחומר עזר

השב/י על 8 מתוך 10 השאלות הבאות:

חלק א':

1. מצוות התלויות בארץ

הסבר/י את המושגים הבאים:

עוללות, מעשר עני, איסור "תַּדֵּשׁ", "עייין יפה", דמאי.

2. תפילות וברכות

הסבר/י את המושגים הבאים:

"ברכה אחת מעין שלוש", פסוקי דזמרא, ונתנה תוקף, ברכה קצרה וברכה ארוכה, תפילת ה"טל".

3. כשרות

א) כיצד ניתן להבחין בין ביצה טהורה לטמאה?

ב) הגדר/י את המושגים:

טבילת כלים, נבלה וטריפה (בבעלי חיים טהורים), שו"ב.

4. שבתות

הסבר/י את המושגים הבאים:

שבת "חזון", שבת "פרשת זכור", שבת "פרשת החודש", שבת "נחמו".

5. פסח

הגדר/י את המושגים הבאים:

תענית בכורים, יקנה"ז, שיר השירים, כוסו של אליהו הנביא.

6. הגדר/י את המושגים הבאים:

ימי "בין המיצרים", בין כסא לעשור, ט"ו באב, צום גדליה.

7. הגדר/י את המושגים הבאים:

"מקצת היום - ככולו", "הפסק טהרה", "סעודת הבראה", פורים משולש.

חלק ב' (מתוך משנה תורה לרמב"ם)

8. מדוע מברכים על הבשמים במוצאי שבת?

9. "בית-דין שגזרו גזרה או תקנו תקנה והנהיגו מנהג ופשט הדבר בכל ישראל, ועמד אחריהם בית-דין אחר ובקש לבטל דברים הראשונים ולעקור אותה התקנה ואותה הגזרה ואותו המנהג..." (רמב"ם שופטים הלכות ממרים פ"ב ה"ב).

א) האם יכולים לעשות זאת? ב) באלו תנאים?

10. "וחייב לכבד את אביו אפילו לאחר מותו" (רמב"ם שופטים הלכות ממרים פ"ו ה"ה).

כיצד מכבד את אביו לאחר מותו?

ב ה צ ל ח ה !

היחידה ללימודי יסוד ביהדות

ב"ה אייר תשנ"ג 1993/אפריל

מבחן במושגי יסוד ביהדות
משך הבחינה - שתיים
אין להשתמש בחומר עזר

חשב/י על 8 מתוך 10 השאלות הבאות:

חלק א'

1. ברכות
חסבר/י את המושגים הבאים: "ברכת האילנות", "ברכת הבנים", "ברכה",
אחת מעין שלש".

2. קריאת בציבור
מתי קוראים בציבור: א. מגילת אסתר. ג. מגילת קוחלת.
ב. מגילת שיר השירים. ד. מגילת איכה.
נמק/י.

3. י"ז בתמוז
אלו מאורעות אירעו לעם ישראל בי"ז בתמוז?

4. שבת
חסבר/י את המושגים הבאים: "שבת שקלים", "שבת זכור", "שבת נחמו",
"שבת פרה".

5. מצוות
בקיום המצוות יש לנו כלל "כל המצוות עובר לעשייתן".
א. חסבר/י כלל זה.
ב. הבא/י 2 יוצאים מהכלל לכלל זה וחסבר/י מדוע?

6. יום החנוכה
א. אין עורכים חופות בימי חול המועד - מדוע?
ב. "חתן וכלה מתענים ביום חופתם" - באלו ימים חתן וכלה אינם
מתענים?

7. חסבר/י את המושגים הבאים:
א. "לא אד"ו ראש".
ב. יקנה"ז.
ג. התר מכירה (קרקעות).
ד. ערלה.

חלק ב' - מתוך משנה תורה לרמב"ם
א. הגדר/י את המושג "בין השמשות".
ב. מה הדינים בתקופה זו? (לגבי הדלקת הנר ועשיית מלאכה).

9. "שני חכמים או שני בתי דינים שנחלקו שלא בזמן הסנהדרין או עד
שלא היה הדבר ברור להם... אחד מטהר ואחד מטמא - אחד אוסר ואחד
מתיר אם אינך יודע להיכן הדין נוטה" (רמב"ם, שופטים הלכות ממרים
פ"א ה"ה) - כיצד יש לנהוג?

10. אבלות
"אלו דברים שהאבל אסור בהם כל שלשים יום" (רמב"ם שופטים הלכות
אבל פ"ו ה"ב). פרט/י וחסבר/י את המשתדברים שהאבל אסור בהם.

היחידה ללימודי יסוד ביהדות

3101 delin

ב"ה, אייר/תשנ"ב
מאי/1992

מבחן במושגי יסוד ביהדות
משך הבחינה - שעה וחצי
אין להשתמש בחומר עזר

השב/י על 8 מתוך 10 השאלות הבאות:

חלק א':

שמחות

1. א. באילו ימים אין עורכים חופות ומדוע?
ב. הגדר את המושגים: "כסא של אליהו הנביא" "ברוך שפטרנו מעונשו של זה", "שלום זכר"

המזוזה

2. א. מה מכילה המזוזה?
ב. מקום קביעתה
ג. אלו דלתות חייבות במזוזה ואלו פטורות?
ד. השוכר בית שאין בו מזוזות האם חייב לקבוע מזוזות? נמק!

ברכות

3. א. הגדר/י את המושגים: "ברכה אחת מעין שלש", "ברכת החודש"
ב. מי הם החייבים ב"ברכת הגומל"?

אבלות

4. הגדר את המושג: "אנינות" ופרט את דיניו.

המצוות התלויות בארץ

5. הגדר/י ופרט את המושגים: "איסור חדש", "חילול מעשרות", "כלאי-הכרם", "הפרשת חלה".

מועדי ישראל

6. א. מה משמעותו ההלכתית של ט"ו בשבט?
ב. הגדר את המושגים: "תענית בכורים", "תפילת הטל" "פורים משולש".

שבת

7. הגדר/י והסבירי את המושגים: "שבת חזון", "שבת פרשת החודש", "שבת שונה", "עירוב תבשילין" "אב מלאכה".

חלק ב' - מתוך משנה תורה לרמב"ם

8. "ואלו זכרים שהאבל אסור בהם כל שלשים יום" ... (שופטים הלכות אבל פ"ח ה"ב) פרט את דיניו של האבל לגבי נישואין ואירוסין.

9. כיבוד ומורא הורים

- א. "עד היכן כיבוד אב ואם"? ... ועד היכן מוראן? (שופטים, הלכות ממרים פ"ו ה"ז)
ב. "וחייב לכבדו אפילו לאחר מותו" (שופטים, הלכות ממרים פ"ח) כיצד?
ג. האם חייב אדם לכבד את אשת אביו אע"פ שאינה אמו? נמק!

10. שני חכמים או שני בתי דינין שנחלקו שלא בזמן הסנהדרין או עד שלא היה הדבר ברור להם, ... אחד מטאח ואחד מטמא אחד אוסר ואחד מתיר אם אינך יודע להיכן הדינן נוטה" (שופטים הלכות ממרים פ"ב ה"פ) כיצד עליך לנהוג?

ב ה צ ל ח ה !

ידע' 300

6

אוניברסיטת בר-אילן
היחידה ללימודי יסוד ביהדות

ב"ה, טבת תשי"ן
ינואר 90

מבחן במושגי יסוד ביהדות (ונשי"ן)

משך הבחינה: שעה וחצי

אין להשתמש בחומרי עזר.

המרצה: מר נ. שטרן

יש לענות על 8 מתוך 10 השאלות

1. א. מדוע עושים בגולה שני ימים טובים?
ב. מדוע ראש השנה בן שני ימים גם בארץ ישראל?
2. א. מה בין נבלה לסריפה (בבעלי חיים טהורים)?
ב. מהו איסור יין נסך, ומה טעמו של איסור זה?
3. א. מדוע אין עורכים חופה וקידושין בימי חול המועד?
ב. האם צריך "בר מצוה" לברך ברכת שהחיינו בהגיעו לגיל 13 (נמק/י)?
4. מה הדין אם אחד מחמשת המועדים הנזכרים בתורה חל בתוך "השבעה"?
5. א. מדוע יוחדה מצות הדלקת נר של שבת לעקרת הבית?
ב. כמה נרות מדליקה האשה בכניסת השבת?
6. "שבת שקלים", "שבת זכור", "שבת החודש", "שבת פרה", "שבת חזון".
מתי חלות שבתות אלו, מדוע נקראות כך ומה טעמה או יחודה של כל אחת?
7. הסבר/י את המונחים "כסא של אליהו", "שבעה נקיים", "מצות הקהל", "מצה שמורה".
8. א. האם חייב הבן לכבד את אביו שהוא "רשע ובעל עבירות"?
ב. מי שראה את אביו עובר על דבר תורה מה יאמר לו ומה לא יאמר לו? (עפ"י משנה תורה לרמב"ם).
9. הרמב"ם בשופטים הלכות אבל פ"ו מונה 5 דברים "שהאבל אסור בהם כל שלושים יום" אלו הם?
10. למה מברכים על הבשמים במוצאי שבת? (רמב"ם, זמנים, הלכות שבת פ"ל, כט).

3/10/81
ביהמ"ד

אוניברסיטת בר-אילן
היחידה ללימודי יסוד ביהדות

ב"ה, ניסן תשמ"ט

מבחן במושגי יסוד ביהדות 999-02

משך הבחינה: שעה וחצי.

אין להשתמש בחומרי עזר.

יש לענות על 10 מתוך 12 השאלות הבאות.

1. א. באיזה חלק של היממה אין מניחים תפילין ומדוע?
ב. ברכה שכלול בה "שם ומלכות", הסבר.

"איסור אבר מין החי": מהו? מתי נאסר? ועל מי חל?

- נא/י את המושגים: א. טבל
ב. דמאי
ג. חילול מעשרות.
ד. מעשר עני.

4. "היתר המכירה" (לגוי) כיצד מתבצע ואיזו בעיה הלכתית נפתרת באמצעותו?

5. בין השבתות המיוחדות אנו מוצאים: "שבת שובה", "שבת הגדול".
"שבת חזון" ו"שבת נחמו".

6. ר"ה נחשב כ"יוםא אריכתא"
א. מה פירושו של "יוםא אריכתא"
ב. איזו בעיה יצרה קביעה זו וכיצד פותרים את הבעיה?

7. "הושענא רבא" מהותו, יחודו והאזירה הנהוגה ביום זה.

מה בין פסח ראשון לפסח שני?

9. הסבר/י את העיקרון זריזין מקדימים למצוות, בהקשר לאיזה מצב נאמר?

10. א. שושבינים לחתן ולכלה - על שום מה?
ב. הנוהג לשבירת הכוס בחתונה על שום מה?

11. ימות המשיח עפ"י משנה תורה לרמב"ם?

12. "בין השמשות": א. הגדר את המושג.
ב. מה הזין של בין השמשות לגבי ערב שבת.

בהצלחה!

אונברסיטת בר-אילן

שבט תשנ"ז

מבחן במושגי יסוד ביהדות
(לעולים חדשים)

משך הבחינה - שעותיים
אין להשתמש בחומר עזר

הסבר/ בהרחבה 25 מתוך 30 המושגים שלפניך.

1. הפרשת חלה.	16. סליחות.
2. מעשר שני.	17. בין המצרים.
3. הונענה רבה.	18. מגילת רות.
4. הגעלה (כלים).	19. תפילת הלל.
5. תענית בכורים.	20. פסח קטן.
6. קידוש לבנה.	21. עיין רעה.
7. מוקצה.	22. ט"ז בשבט.
8. תפילת מוסף.	23. פדיון הבן.
9. שלוש זכר.	24. שבעה נקיים.
10. מפטיר והפטרה.	25. פרוזבול.
11. גרוב תחומי.	26. ליג בעומר.
12. מנוח קטנה.	27. שבת חזון.
13. הכשרת בשר.	28. תפילת הגשם.
14. פורים משולש.	29. כסא של אליהו.
15. צום גדליה.	30. ברכה אחת מעין שלש.

בהצלחה!